

Niepokój

/Ryszard Apte

wernisaż 18.01.2019 (piątek), w godz. 18:00-20:00

wystawa czynna do 10.03.2019

„Rysio miał wtedy 17 lat, wiedział dokładnie, co się dzieje. Miał przecucie, że nie przetrwa wojny i – jak mówił – nie zależało mu na tym. Chciał tylko uchronić od zagłady swoje prace”.

Natan Gross

„Kim pan jest panie Grymek?”

Postać Ryszarda Aptego, młodego krakowskiego artysty żydowskiego pochodzenia, który zginął w czasie Holokaustu, oraz jego twórczość zaistniały w świadomości zbiorowej dekadę temu. Wtedy to Gerard Piasecki z Wieliczki, potomek rodziny, u której w czasie wojny mieszkali Aptowie, po raz pierwszy pokazał światu szkolny zeszyt będący w jego posiadaniu. Niepozorny, podpisany „Ryszard Apte. 1939/1940”, zawierał około 30 rysunków, a wśród nich – cykl zatytułowany „Niepokój”.

Zeszyt znajdował się w rękach rodziny Piaseckich od kilkadziesiąt lat, po tym, jak sam Ryszard, przeczuwając własną śmierć, wręczył go pani Piaseckiej. Przechowywany był wśród starych zdjęć, dokumentów i innych pamiątek. Nie pokazywano go wcześniej nikomu, gdyż przywoływał bolesne wspomnienia: Bolesław, dziadek Gerarda, zginął w tym samym roku co Ryszard Apte. Zeszyt stał się dla rodziny symbolem bólu i cierpienia, rzeczywistości, o której chciano zapomnieć.

Cykl „Niepokój” to luźne kartki z rysunkami, które cudem nie uległy zniszczeniu. Kilkanaście wizji śmierci i tyleż dowodów życia. Dzięki nim Ryszard Apte nie zniknął bez śladu; dzięki nim możemy zobaczyć to, co widział on – codzienność spełniającej się apokalipsy.

Koordynatorka: Magdalena Urbańska

Kuratorki oryginalnej wersji wystawy: Anna Janeczko, Kinga Sozańska

Konsultacja kuratorska: Tomasz Strug

Konsultacja naukowa: dr Edyta Gawron

Dziękujemy Panu Gerardowi Piaseckiemu za użyczenie Żydowskiemu Muzeum Galicja prac Ryszarda Aptego.

Wystawa Żydowskiego Muzeum Galicja w Krakowie

